

BIBLIOTEKA UNIwersYTETU WROCLAWSKIEGO

<https://www.bu.uni.wroc.pl/>

I. Informacje ogólne.

Lokalizacja Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu:

50-383 Wrocław, ul. Fryderyka Joliot-Curie 12.

Powierzchnia użytkowa budynku:

37 500 m²

Układ pomieszczeń:

Czytelnie dostępne dla użytkowników: Czytelnia Główna, Czytelnia Czasopism Bieżących (i Archiwalnych), Czytelnia Śląska, Czytelnia Zbiorów Specjalnych, Wolny Dostęp (dwie strefy), Informatorium. Usługi z zakresu udostępniania świadczą także Wypożyczalnia Miejskowa i Wypożyczalnia Międzybiblioteczna.

Wypożyczenie techniczne:

61 komputerów dostępnych dla użytkowników, w tym 55 podłączonych do Internetu. 10 komputerów wyposażonych jest w oprogramowanie ułatwiające osobom z niepełnosprawnością wzroku korzystanie z zasobów. Biblioteka zapewnia dostęp do Internetu szerokopasmowego, a na terenie Biblioteki umożliwia korzystanie z Internetu bezprzewodowego. Użytkownicy mają zapewniony dostęp do samoobsługowych urządzeń kopiujących. Dostępne są także czytniki mikrofilmów.

Liczba miejsc w czytelniach:

576, w tym dla osób z niepełnosprawnościami: 27.

Strefy Wolnego Dostępu oraz Czytelnia Główna dysponują kabinami do pracy indywidualnej oraz pokojami do pracy grupowej. Aktualnie udostępniane są 32 kabiny pracy indywidualnej. Kabiny mogą być rezerwowane online.

Udogodnienia dla użytkowników:

Wrzutnia książek (umożliwia zwrot) oraz książkomat (umożliwia odbiór zamówionych książek) poza godzinami otwarcia BU w trybie 24/7, tj. 24 godz. na dobę przez 7 dni w tygodniu; możliwość korzystania z selfchecków, które umożliwiają samodzielne wypożyczenie i zwracanie książek w strefach Wolnego Dostępu.

Godziny otwarcia:

Biblioteka jest czynna 6 dni w tygodniu (od poniedziałku do soboty), daje to 60 godzin tygodniowo, w tym po godzinie 16:00 oraz we wszystkie soboty.

Możliwość komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej:

Pkt A. możliwość korzystania z zasobów w formie tradycyjnej:

Poprzez katalog online (OPAC) + katalogi zdigitalizowane istnieje możliwość zdalnego składania zamówień na materiały biblioteczne, możliwość zdalnej rezerwacji materiałów bibliotecznych do wypożyczenia, możliwość zdalnego przedłużania terminu zwrotu książek; funkcjonują: elektroniczne (e-mail) powiadomienia o zbliżającym się terminie zwrotu

książek, możliwość skorzystania z konsultacji online z bibliotekarzem (czat, formularz kontaktowy), możliwość elektronicznego zapisania się do Biblioteki, możliwość skorzystania z kursów e-learningowych (w tym szkolenia bibliotecznego), możliwość korzystania z wrzutni, książkomatu, selfchecków, możliwość bezpłatnego fotografowania zbiorów, możliwość skorzystania z samoobsługowych urządzeń kopiujących (płatne), możliwość skorzystania z profesjonalnych usług reprograficznych (płatne), bezpośredni dostęp do ponad 300.000 woluminów w strefach Wolnego Dostępu, w tym podręczniki akademickie przeznaczone do wypożyczenia, możliwość korzystania z usługi wypożyczeń międzybibliotecznych. Osoby z niepełnosprawnościami mają zwiększony limit książek możliwych do wypożyczenia i dłuższy okres wypożyczenia (niepełnosprawny student – 15 wol. na 180 dni; niepełnosprawny doktorant 20 wol. na 180 dni) oraz możliwość ustanowienia pełnomocnika do wypożyczania i prolongowania książek.

Pkt B. możliwość korzystania z zasobów w formie cyfrowej:

1. Biblioteka Cyfrowa UWr (BCUWr) i Repozytorium UWr

BCUWr zawiera 112.974 zdigitalizowanych i udostępnionych obiektów ze zbiorów BUWr, z bibliotek specjalistycznych oraz z instytucji współpracujących. **Repozytorium UWr** zawiera 9.061 zarchiwizowanych i udostępnionych materiałów o charakterze naukowym wytworzonych przez pracowników i doktorantów UWr, w tym otwarte dane badawcze (stan na 9.06.2022 r.) łączny koszt digitalizacji zasobów w roku 2021 wyniósł ponad 1.195.000 zł. brutto.

2. E-Zasoby UWr:

Biblioteka udostępnia ponad 150.000 tytułów czasopism elektronicznych, w tym tytuły open access oraz ponad 920.000 tytułów książek elektronicznych (e-booków). Dodatkowo, ponad 136.000 tytułów książek elektronicznych jest udostępnianych na zasadach open access. Łącznie w sieci komputerowej UWr Biblioteka udostępnia 34 bazy zawierające ponad 90 kolekcji, w tym Web of Science oraz Scopus (stan na 31.12.2021 r.). Przeszukiwanie wyżej wymienionych zasobów jest możliwe dzięki multiwyszukiwarce EDS (EBSCO Discovery Service), która integruje także katalog online, BCUWr oraz RUWr. Wszystkie E-Zasoby BUWr udostępniane są w sieci informatycznej Uczelni oraz dzięki usłudze serwera pośredniczącego proxy z dowolnego miejsca poza siecią komputerową UWr. Usługa proxy dostępna jest dla wszystkich studentów, doktorantów oraz pracowników UWr. Na dzień 10.06.2022 r. zostało zarejestrowanych 8.385 użytkowników. Łączny koszt opłaconych umów na dostęp do licencjonowanych zasobów elektronicznych na rok 2022 dla UWr wyniósł ponad 1.800.000 zł. netto.

II. Dostęp dla osób niepełnosprawnych – infrastruktura

Budynek Biblioteki Uniwersyteckiej jest przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Dla osób niepełnosprawnych (głównie z niepełnosprawnością w zakresie poruszania się) polecane jest wejście na poziomie -1, które jest specjalnie oznakowane na zewnątrz budynku (bezpośrednio przy parkingu z wydzielonymi miejscami dla samochodów osób z niepełnosprawnościami). Znajdują się tam dwie windy zapewniające transport na poziom 0, z którego możliwy jest dostęp do wszystkich agend na terenie Biblioteki. Istnieje także możliwość wjechania po pochylni do głównego wejścia budynku, przeznaczonego dla użytkowników tj. drzwi obrotowych na poziom 0.0. Przy drzwiach tych znajduje się przycisk spowalniający ruch obrotowy drzwi. Informacje w alfabecie Braille'a znajdują się przy wejściach do sal wykładowych, przy i w windach oraz na drzwiach toalet,

które zostały przystosowane do korzystania dla osób z niepełnosprawnościami. Oznaczenia są umieszczone na każdym piętrze. W Czytelniach, Informatorium, strefach Wolnego Dostępu oraz w wybranych kabinach pracy indywidualnej przygotowano stanowiska do pracy z podwyższonymi blatami oraz zastosowano szerokie odstępy pomiędzy regałami, które ułatwiają dostęp osobom na wózkach. Agendy biblioteczne wyposażono w stanowiska komputerowe przystosowane do obsługi przez osoby z dysfunkcją słuchu i wzroku tj. wyposażone są one w oprogramowanie powiększające treści wyświetlane na monitorach komputerów, udźwiękowienie - lektor czytający zaznaczony tekst oraz w klawiatury z powiększonymi czcionkami i specjalnymi klawiszami funkcyjnymi. Ponadto, udostępniono lupy stacjonarne powiększające tekst.

Dwa miejsca parkingowe przy budynku BU zostały przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i specjalnie oznaczone. Każdy użytkownik z niepełnosprawnościami ma prawo wstępu do Biblioteki z psem asystującym.

III. Zasoby biblioteczne.

Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu oferuje dostęp do zasobów w formie elektronicznej i tradycyjnej. Tradycyjne zbory są podzielone na zbory ogólne (czasopisma i książki opublikowane od roku 1801 do chwili obecnej) oraz zbory specjalne (materiały wytworzone i/lub opublikowane do roku 1800). W zbiorach specjalnych wyróżniamy: rękopisy, stare druki, zbory graficzne, zbory muzyczne oraz zbory kartograficzne. Istotną formą zabezpieczenia i udostępniania zbiorów jest mikrofilmowanie (61.458 mikrofilmów) i digitalizacja (112.974 zdigitalizowanych i udostępnionych obiektów), przy czym mikrofilmowaniu i digitalizacji podlegają oba rodzaje zbiorów: specjalne i ogólne. Informacja o zbiorach udostępniana jest przez katalog online (OPAC) i katalogi zdigitalizowane. Multiwyszukiwarka (EDS) daje możliwość zintegrowanego wyszukiwania informacji o zbiorach zarówno elektronicznych, zdigitalizowanych oraz tradycyjnych. Dzięki infrastrukturze technicznej budynku Biblioteki oraz infrastrukturze informatycznej (usługi online) osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby pełnosprawne mogą korzystać ze wszystkich rodzajów zbiorów w identyczny sposób.

Zasoby tradycyjne:

Zbory Biblioteki Uniwersyteckiej wraz ze zbiorami bibliotek specjalistycznych liczą łącznie 4.240.547 wol./jedm.

Stan zbiorów BUWr na dzień 31 grudnia 2021 r.:

druki zwarte: 1.449.187 wol.

druki ciągłe: 421.067 wol./jedm.

zbory specjalne: 497.507 wol./jed. w tym: 391.358 wol./jedm. 44.691 mikrofilmów, 61.458 jednostek zbiorów zabezpieczonych nieopracowanych.

zbory zabezpieczone (nieopracowane): 171.926 wol./jedm.

zbory bibliotek specjalistycznych: 1.700.860 wol./jedm. w tym nieopracowanych 13.108 wol./jedm.

Zbory Biblioteki Uniwersyteckiej – zbory specjalne wg rodzaju:

Rękopisy: 12.660 wol./jedm. , w tym rękopisów średniowiecznych wraz z fragmentami: ok. 3.000 wol./jedm.

Stare druki: 229.133 wol./jedm. , w tym: inkunabuły: 3.270 egz.

Zbory graficzne: 72.127 wol./jedm.

Zbiory kartograficzne: 19.235 wol./jedm.

Zbory muzyczne: 48.802 wol./jedm.

Kolekcja Śląsko-Łużycka: 179.718 wol./jedm. w tym: „Wratislaviana”: 9.401 wol./jedm.,

w tym opracowanych dokumentów życia społecznego 11.748 wol./jedm.,

w tym 29.644 jedn. mikrofilmów.

Zasoby zdigitalizowane:

Stan na dzień 9 czerwca 2022 r.

Biblioteka Cyfrowa UWr: 112.974 obiektów.

Repozytorium UWr: 9.061 obiektów.

Zasoby elektroniczne (E-zasoby UWr):

Stan na dzień 31 grudnia 2021 r.

Czasopisma elektroniczne: 150.186 tytułów czasopism elektronicznych, w tym tytuły OA.

Liczba tytułów czasopism elektronicznych unikalnych: 79.274.

Książki elektroniczne (e-booki) ponad 920.000 tytułów. Dodatkowo ponad 136.000 tytułów książek elektronicznych na zasadach open access (OA).

Liczba baz danych: 34.

Liczba kolekcji w obrębie baz danych: 90.

IV. Aktualizacja zasobów.

Aktualizacją zasobów elektronicznych.

1. E-zasoby UWr

Biblioteka Uniwersytecka poprzez swoją witrynę internetową udostępnia bazy danych, których profil tematyczny reprezentuje pięć i więcej dyscyplin naukowych uprawianych w UWr. Bazy danych profilowane, o węższym zakresie tematycznym, są kupowane i udostępniane przez wydziały. Wszystkie bazy danych udostępniane przez BUWr są dostępne w ramach sieci komputerowej UWr oraz za pośrednictwem serwera proxy (z dowolnych miejsc logowania). Bazy specjalistyczne (prawo, chemia, zoologia) kupowane przez wydziały mogą być udostępniane na odmiennych zasadach, a zakres ich udostępniania może być ograniczany, np.: tylko do budynków wydziału/-ów. Aktualizacją zasobów elektronicznych w BUWr zajmuje się zespół do e-zasobów (w OIN), którego zadaniem jest stała współpraca z wydawcami. W ramach tej współpracy przygotowywane są statystyki wykorzystaniaostępów do zakupionych e- zasobów, organizowane próbne dostęp do nowo- pojawiających się na rynku e-zasobów oraz udostępniane są informacje o szkoleniach z zakresu posługiwania się elektronicznymi zasobami informacyjnymi. Corocznie dane dotyczące wykorzystania e-zasobów oraz cen dostępów do nich są przekazywane do właściwego prorektora UWr, który wraz z biurem projektu IDUB i w konsultacji ze środowiskiem naukowym Uczelni podejmuje decyzję o finansowaniu dostępów do wybranych e-źródeł. Od chwili przyjęcia UWr do grona uczelni badawczych zakres oraz liczba zasobów elektronicznych udostępnianych przez Uczelnię znacząco wzrosła, szczególnie w odniesieniu do liczby tytułów e-booków. W ramach wykupionych licencji dostępowych Uczelnia ma zapewnioną przez wydawców stałą aktualizację zawartości e-zasobów, gdyż liczba tytułów książek i czasopism elektronicznych w ciągu roku zasadniczo wzrasta. Na bieżąco są także aktualizowane metadane Multiwyszukiwarki EDS, tak aby wszystkie zasoby były w pełni i prawidłowo indeksowane. Biblioteka Uniwersytecka zapewnia także dostęp do

baz bibliometrycznych Web of Science oraz Scopus. W ramach umów z wydawcami Uczelnia nasza bierze także udział w programach publikowania otwartego.

2. Otwarte dane badawcze.

Repozytorium UWr jest repozytorium instytucjonalnym służącym do ewidencji, archiwizacji i upowszechniania dorobku naukowego pracowników oraz promowania badań naukowych, prowadzonych na Uczelni. W Repozytorium deponowane są także otwarte dane badawcze (surowe oraz opracowane). Ma to szczególne znaczenie w kontekście czynnego uczestnictwa naszej Uczelni w programie Inicjatywa Doskonałości - Uczelnia Badawcza. Udostępnianie otwartych danych badawczych jest częścią szerszej polityki prowadzonej przez UWr regulowanej zarządzeniem Nr 188/2021 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 18 listopada 2021 r. w sprawie otwartego dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych w Uniwersytecie Wrocławskim.

3. Open Access (OA)

Open Access to wolny, bezpłatny, ale także powszechny, trwały i szybki dostęp do publikacji elektronicznych o treściach naukowych i edukacyjnych. Każdy użytkownik sieci ma prawo czytać, kopiować, drukować, rozpowszechniać, indeksować, cytować i przeszukiwać zasoby otwarte, w tym pełne teksty artykułów, raportów z badań, materiałów konferencyjnych, wykładów akademickich i książek opublikowanych w modelu OA. Użytkownik korzysta z materiałów bez ograniczeń finansowych, prawnych i technicznych, przy zachowaniu praw autorskich. Prowadząc własne repozytorium instytucjonalne (RUWr) Uczelnia nasza czynnie współtworzy naukowe i edukacyjne zasoby otwarte.

Należy podkreślić, że wszystkie rodzaje zasobów i informacji o nich (komercyjne bazy danych, Biblioteka Cyfrowa, Repozytorium UWr, źródła OA oraz katalogi biblioteczne) są integrowane na poziomie lokalnym (ogólnouczelnianym) przy pomocy Multiwyszukiwararki EDS, natomiast na poziomie regionalnym, krajowym i międzynarodowym poprzez współpracę między innymi z katalogiem centralnym NUKAT, czy Federacją Bibliotek Cyfrowych oraz Europeaną.